

10. Duchovní svět pozdní antiky

- kosmopolitní charakter antického světa
- nová religiozita a její projevy - novoplatónismus, mithraismus, gnose, manichejismus
- Římané versus cizinci
- stěhování národů - setkání s hodnotovým světem barbarů

11. Mezi starověkem a 21.stoletím

- existují "univerzální hodnoty"?
- naděje a pasti globalizace
- stav mysli postmoderního člověka a potřeba řádu

V rámci kursu budou promítnuty filmy Koyanisquatsi, Dávné budoucnosti a Na pomezí kultur a času.

Základní studijní literatura:

Ján Burian: Římské impérium. Svoboda, Praha 1994.

Duchovní svět občanské společnosti. Brno 1996.

Mircea Eliade: Posvátné a profánní. Křesťanská akademie. Praha 1994.

Viktor Emanuel Frankl: Vůle ke smyslu. Cesta, Brno 1994.

Milan Klapetek (editor) Vybrané kapitoly z dějin. Člověk -technik - občan. VUT Brno - Vzdělávací nadace Jana Husa, Brno 2000.

Jaroslav Krejčí: Lidský úděl a jeho proměnlivá tvář. Duchovní základy civilizační plurality. Karolinum, Praha 1996.

Hana Librová: Je judaismus a křesťanství arogantní vůči přírodě? In: Dialog Evropa XXI, 1993/2, str.21-25.

Pavel Nováček: Chválí Tě sestra Země.

František Novotný: Gymnasion - Úvahy o řecké kultuře. Gustav Voleský, Praha 1922.

Religion and Conservation. Worl Wide Fund for Nature-India -. Full Circle, New Delhi 1999.

Michal Skřejpek: Ius et religio. Právo a náboženství ve starém Římě. Vydavatelství 999, Pelhřimov 1999.

Josef Vavroušek: Lidské hodnoty slučitelné s trvale udržitelným způsobem života: In: Dialog Evropa XXI, 1993/2, str.2-3.

Michaela Židlická-Karel Schelle: Právní dějiny 1 - starověk. MU - Doplněk, Brno 1998.

Prameny:

Aischylos: Oresteia. Přeložil Josef Král, Praha 1927.

Oresteia. Přeložil Ferdinand Stiebitz, Praha 1944.

Oresteia. Přeložil Vladimír Šrámek, Praha 1946.

Oresteia. Přeložil Václav Renč, Praha 1969.

Oresteia. In: Antické tragédie. Přeložil Ferdinand Stiebitz, 8.vyd., Praha 1970.

Oresteia. In: Řecká dramata. Přeložil Vladimír Šrámek, Praha 1976.

Oresteia. Přeložil Vojtech Mihálik, Bratislava 1988.

Aristofanés: Plutos(Bohatství). Přeložil Ferdinand Stiebitz. Praha 1954.

Aristofanés: Lysistrata . Přeložil Ferdinand Stiebitz . Praha 1927, 2.vyd.1960, dotisk 1963.

Lysistrata . Přeložil Vladimír Šrámek. Praha 1954, 1961.

Lysistrata . Komédie. Přeložil Miloslav Okál. Bratislava 1966.

Lysistrata . Přeložil Vojtech Mihálik. Bratislava 1971.

Ammianus Marcellinus: Dějiny (v českém vydání Soumrak římské říše)

Přeložil Josef Česka, Odeon. Praha 1975.

Marcus Aurelius Antoninus: Hovory k sobě. Přeložil Rudolf Kuthan. Mladá fronta. Praha 1999 (reprint vydání z roku1969).

Antika v dokumentech I, II. Orbis, Praha 1959, 1961.

Aristotelés. Etika Nikomachova. Přeložil Antonín Kříž. Praha 1937.

Etika Nikomachova. Přeložil Július Špaňár. Bratislava 1979.

Etika Nikomachova. Přeložil Antonín Kříž. 2.rozš. vyd. Praha 1966.

Bhagavadgíta . Přeložil Rudolf Janíček. Lyra Pragensis, Praha 1989.

Bible. Český ekumenický překlad. Česká biblická společnost, Praha 1995.

Anicius Manlius Severinus Boethius: O útěše filosofie knih patero. Přeložil Felix Hanoušek. Praha 1929.

Boëthius-poslední Říman (Filozofie utěšitelkou, Úvod do hudby). Přeložil Václav Bahník. Praha 1982.

Filosofie utěšitelka. Přeložil Josef Hruša . Votobia 1995 (reprint vydání z roku 1942).

Diogenés Laertius: Životopisy slávných filozofů I,II. Přeložil Miloslav Okál, Bratislava 1954.

Život, názory a výroky proslulých filozofů. Přeložil Antonín Kolář. Nakladatelství ČSAV, Praha 1964, 2.vydání Pelhřimov 1995.

Dión Chrysostomos: O Euboi neboli Lovec. In: Tribuni výmluvnosti. Přeložila Růžena Dostálová. Odeon, Praha 1974 (AP, svazek 5).

Edda. Přeložil Ladislav Heger. Praha 1962.

Gedžong Tändzim Gjamccho - 14. dalajláma: Úvod do buddhismu. Buddhistická společnost-Agentura Radost, Praha 1990.

Hésiodos: Báseň rolnická (Díla a dny). Přeložil Antonín Salač. Praha 1929. Práce a dny. In: Železný věk. Přeložila Julie Nováková. Odeon, Praha 1950, 1976.

Zpěvy železného věku Přeložila Julie Nováková. Praha 1990 (AK, prémie).

Korán. Přeložil Ivan Hrbek. Academia, Praha 1972 (reprint 2000).

Lao-c': Kanonická kniha o Tau a ctnosti. Do Češtiny přeložil Rudolf Dvořák. S.a.

Lao-c': Kniha mlčení. Texty staré Číny (výbor filozofických textů Praha, Mladá fronta 1994) - přel. Oldřich Král

Lao-c': Tao te ting - O tao a ctnosti (filozofický traktát; Praha, Odeon 1971; Praha, DharmaGaia 1989 +další reprints, poslední 2003) - přel. Berta Krebsová

Homér: Ilias. Přeložil Otmar Vaňorný. Praha 1926, 2. vyd.1934, 3.vyd. 1942, 5. vyd.1967, 14. vyd. 1996.

Ilias. Přeložil Miloslav Okál. Bratislava 1962.

Ilias. Přeložil Rudolf Mertlík. Praha 1980.

Homér: Odysseia. Přeložil Otmar Vaňorný. Praha 1921, 1940, 1943, 1956(spolu s Ferdinandem Stiebitzem), 1967,1996.

Odysseia. Přeložil Vladimír Šrámek. Praha 1940, 1945, 1987.

Odysseia. Přeložil Miloslav Okál. Bratislava 1966.

Odysseia. Přeložil Rudolf Mertlík 1984.

Písňe pastvin a lesů (zejména Vergilius: Zpěvy pastýřské, Zpěvy rolnické). Svoboda, Praha 1977.

Platón: Ústava aneb o dokonalém státu. Přeložil František Novotný. Praha 1921, 2.vyd. Praha, Oikúmené 1996.

Ústava. Přeložil Július Špaňár. Bratislava 1980.

Dialógy. Zv. I-III. Přeložil Július Špaňár. Bratislava 1990.

Ústava. Přeložil Radislav Hošek. Svoboda, Praha 1993 (AK, sv.65).

Platón: Zákony. Přeložil V.Sládek. Praha 1925–1926.

Dialógy. Zv. I-III. Přeložil Július Špaňár. Bratislava 1990.

Zákony. Přeložil František Novotný. Praha 1961, 2.vyd. Praha, Oikúmené 1997.

Titus Maccius Plautus: Lišák Pseudolus. Přeložil Vladimír Šrámek, Praha 1946.

Plútarchos: Hostina sedmi mudrců. Přeložil Ferdinand Stiebitz, Brno 1947.

Plútarchos: Hovory o lidském štěstí. Přeložil Ferdinand Stiebitz. Odeon, Praha 1971.

Plútarchos: Životopisy. Přeložili Antonín Hartmann, Rudolf Mertlík, Ferdinand Stiebitz, Edita Svobodová. Odeon, Praha 1967.

Jiří Prosecký: Mudroslovná literatura staré Mezopotámie. Oikumené, Praha 1995.

Lucius Annaeus Seneca: Výbor z Listů Luciliovi. Přeložil A. Nový. Praha 1937.

Výbor z Listů Luciliovi. Přeložil Bohumil Ryba. Svoboda, Praha 1969 (AK, sv.4).

Výbor z Listů Luciliovi. Přeložil Bohumil Ryba. Reed, Praha 1987 (AK, sv.4)

Lucius Annaeus Seneca: Další listy Luciliovi. Přeložil Václav Bahník, Svoboda, Praha 1984.

Lucius Annaeus Seneca: O klidu duševním a jiné dialogy. Přeložil Jaroslav Dvořáček a Josef Hruša. Praha 1941

O duševním klidu. Přeložil Václav Bahník, Odeon, Praha 1973, 1999 (AK, sv.68).

Cornelius Tacitus: Letopisy. Přeložil František Kašpar. Ružomberok 1926.

Letopisy I,II. Přeložil Antonín Minařík. Praha 1932, 1935

Letopisy. Přeložili Antonín Minařík a Antonín Hartmann, Svoboda, Praha 1975 (AK, sv.27).

Řehoř Tourský: Kronika Franků (v českém vydání O boji králů a údělu spravedlivých) Přeložil Jaromír Kincl. Odeon, Praha 1985.

Břetislav Vachala: Moudrost starého Egypta. Knižní podnikatelský klub, Praha 1992.

Publius Vergilius Maro: Aeneida. Přeložil Karel Vinařický, Praha 1851, 1957.
Aeneis. Přeložil Otmar Vaňorný, Praha 1933.

Aeneis. Přeložil Otmar Vaňorný, 2. (opr.) vydání Praha 1941.

Eneida. Přeložil Ján Hollý. Trnava 1950.

Eneida. Přeložila Viera Bunčáková a Pavol Bunčák. Bratislava 1969.

Aeneis. Přeložil Otmar Vaňorný, Svoboda, Praha 1970 (AK, sv.7).

Zlomky předsokratovských myslitelů. Vybral a přeložil Karel Hrdina. Česká akademie věd a umění, Praha 1944.

Doporučená literatura:

Duchovní prameny života. Stvoření světa ve starých mýtech a náboženstvích. Vyšehrad, Praha 1997.

Christopher Dawson: Porozumět Evropě. Zvon, Praha 1995.

Erich Fromm: Mít nebo být.

Eduard Goldsmith: Náboženství stabilní společnosti. In: Sedmá generace, ročník IX, č.7. 2000, str.4-7. -

Pierre Hadot: Plótinus čili prostota pohledu. Oikumené, Praha 1993.

Helen Norberg-Hodge: Dávné budoucnosti. Hnutí Duha, Brno 1996.

Johan Huizinga: Homo ludens. Tatran, Bratislava 1990.

František Novotný: Řeční filozofové a mystici. Společnost přátel antické kultury, Praha 1926.

Petr Pokorný: Píseň o perle. Tajné knihy starověkých gnostiků. Vyšehrad, Praha 1986.

Pio Vati. Jednota českých filologů, Praha 1930.

Harrie Salman: Evropa v novém světle. Evropská kultura jako střed mezi Východem a Západem. Éós, Praha 1995.

Sociální studia č.2. Sborník prací Filozofické fakulty brněnské univerzity - ročník XLVI, řada sociálně-vědná (G) č.39.

Arnold Toynbee: Hellenism - The History of Civilization. Oxford University Press, London 1966.

Jean Pierre Vernant: Počátky řeckého myšlení. Oikumené. Praha 1995.

Ladislav Vidman: Od Olympu k Pantheonu. Vyšehrad, Praha 1986.

Zbyněk Žába: Tesáno do kamene, psáno na papyrus. Svoboda, Praha 1968.